

Overordnet revisjonsstrategi
November 2021

Overordnet revisjonsstrategi 2021

Nesbyen kommune

Innhold

1.	Innledning.....	3
2.	Hjemmelsgrunnlag	3
3.	Karakteristiske trekk ved oppdraget	3
4.	Regnskapsrevisjon mv.	4
4.1.	Nærmere om regnskapsrevisjon	4
4.2.	Veiledning.....	5
4.3.	Attestasjoner	5
4.4.	Misligheter	5
4.5.	Forenklet etterlevelsesrevisjon med økonomi-forvaltningen	6
4.6.	Nærmere om revisjonsarbeidet	6
4.7.	Prioriterte områder	7
4.8.	Rapportering	8
5.	Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.....	9
5.1.	Prosjekter 2021.....	10
6.	Andre oppgaver	10
7.	Revisjonsteam	10
8.	Ressurser.....	11
9.	Oppdrag tilknyttet kommunen.....	11

1. Innledning

Overordnet revisjonsstrategi er regulert i internasjonal revisjonsstandard ISA 300 - Planlegging av revisjon av et regnskap, punkt 7. «Revisor skal utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens innhold, når den skal utføres og angrepsmåte, samt gi veiledning for utarbeidelsen av revisjonsplanen.»

Formålet med dokumentet er å informere kontrollutvalget og kommunens ledelse om de oppgaver som vi har planlagt for Nesbyen kommune for 2021. For regnskapsrevisjonens del omfatter dette i hovedsak det arbeidet vi utfører i perioden 1.5.2021 – 30.4.2022. For øvrig følger det av de alminnelige forutsetninger for revisjon, at overordnet revisjonsstrategi og revisjonsplaner må oppdateres og eventuelt endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

Overordnet revisjonsstrategi er en del av vår ordinære kommunikasjon med kontrollutvalget og kommunens ledelse og gjelder regnskapsåret 2021.

2. Hjemmelsgrunnlag

Bestemmelsene om revisjon er gitt i kommuneloven kapittel 24 og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Revisjonen omfatter **regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll** som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

De mer detaljerte krav til revisjonens utførelse fremgår av egne standarder.

3. Karakteristiske trekk ved oppdraget

Årsregnskapet omfatter kommunens virksomhet. Kommunen er omfattet av et komplekst regelverk for alle forvaltningsområdene. Det aller meste av aktiviteten er lov- og forskriftsregulert. Kommunen er sterkt påvirket av endringer i lovverk, samt statlige pålegg, bestemmelser og prioriteringer. Fra 2020 skal årsregnskapet avlegges i henhold til ny kommunelov og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

Vi har revidert kommunen for regnskapsåret 2020, og har gjennom dette tilegnet oss god kunnskap om oppdraget.

4. Regnskapsrevisjon mv.

Regnskapsrevisjonen er et såkalt løpende oppdrag hvor vi som revisor har ansvar for at kommunens regnskaper blir tilfredsstillende revidert.

4.1. Nærmere om regnskapsrevisjon

Vår revisjon av årsregnskapet skal bidra til økt tillit til den økonomiske informasjon som gis fra administrasjonen til kommunestyret og øvrige brukere av årsregnskapet. Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

Revisor skal vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift og om det gir et uttrykk for den økonomiske virksomheten i regnskapsåret og stillingen ved årsskiftet som er i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk.

Videre skal revisor i revisjonsberetningen uttale seg om følgende:

- a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b) om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c) om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- d) om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Revisor skal vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Videre skal revisor se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor skal også se etter om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte. Denne vurderingen vil også omfatte økonomisk kriminalitet, herunder hvitvaskingslovens rapporteringskrav. I tillegg kan selve regnskapsrevisjonen (bekreftelsen) også bygge på den økonomiske internkontrollen dersom revisor finner dette hensiktsmessig.

Revisor skal vurdere risikoen for at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon som følge av misligheter og feil, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger lov- eller forskriftsbrudd som er av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Kontroll av vedtak av betydning for regnskapet er en del av regnskapsrevisjonen, herunder kontroll av at regulert budsjett er i samsvar med gyldige vedtak og riktig presentert i årsregnskapet, og at vesentlige avvik er redegjort for i årsberetningen. Det fremgår av ny kommunelov at revisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene. Dette arbeidet vil bli utført i tråd med maler fra NKRF og god kommunal revisjonsskikk.

Med henblikk på kommunens økonomiske internkontroll og budsjettets betydning for økonomistyring og regnskap, følger vi opp tertialrapporter og påser at administrasjonen har etablert et tilfredsstillende system for oppfølging av politiske og administrative vedtak av økonomisk karakter.

Som en del av regnskapsrevisjonen utføres også IT-revisjon som omfatter kartlegging av kommunens IT-systemer og en vurdering av systemenes pålitelighet og innvirkning på regnskapet og økonomistyringen.

4.2. Veiledning

Det er viktig at våre kunnskaper om kommunen og kommunesektoren også kan komme til nytte gjennom råd og veiledning. Dette kan på anmodning gis i form av redegjørelser og anbefalinger eller som svar på enklere henvendelser om temaer innen økonomiområdet, forståelse av regelverk eller lignende. Den tiden vi bruker på slike oppgaver, viser seg ofte å være nyttig for begge parter.

Som revisor kan vi ikke utføre rådgivningsoppdrag som kan være egnet til å påvirke eller reise tvil om vår uavhengighet og objektivitet.

4.3. Attestasjoner

For offentlige myndigheter avgir vi en rekke bekreftelser/uttalelser. Dette kan blant annet være bekreftelser knyttet til bruken av statlige øremerkede tilskudd. Som eksempler nevnes:

- Kompensasjonskrav etter lov om kompensasjon for merverdiavgift
- Uttalelse til spillemiddelregnskaper
- RF-1022 - Kontrolloppstilling lønnsinnberetning - Lønns- og pensjonskostnader
- Uttalelse knyttet til kommunens rapportering på antall personer med psykisk utviklingshemming
- Uttalelse om ressurskrevende tjenester
- Uttalelse pasient-/beboerregnskap

Vi vil utføre attestasjonsoppgavene i tråd med internasjonale og norske standarder for attestasjonsoppdrag og god kommunal revisjonsskikk, i tråd med maler fra NKRF.

Totalt avgis anslagsvis 15 attestasjoner/bekreftelser vedrørende kommunen. I perioden 1.1. – 31.5.2021 hadde vi 6 attestasjoner, ett spillemiddelregnskap og 3 terminer momskompensasjon.

4.4. Misligheter

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det etter i skriftlig melding i nummerert brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev.

Det hører også til våre oppgaver å vurdere risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet som følge av misligheter, og i den forbindelse rette forespørsler om slike forhold til kommunens ledelse.

4.5. Forenklet etterlevelsesrevisjon med økonomi-forvaltningen

I forbindelse med ny kommunelov skal revisor utføre forenklet etterlevelsesrevisjon med økonomi-forvaltningen. Dette innebærer at revisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Oppgaven skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som skal legges frem for kontrollutvalget. Videre skal revisor utarbeide en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen innen 30. juni. Dette er en ny oppgave som kommer i tillegg til den ordinære rapporteringen på regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

4.6. Nærmere om revisjonsarbeidet

Vi legger vekt på til enhver tid å ha en effektiv revisjonsprosess med en prosessorientert revisjonstilnærming. Vi benytter det elektroniske revisjonsverktøyet «Descartes». Den generelle revisjonsmetodikken bak Descartes er utviklet av Den norske Revisorforening (DnR), tilpasset kommunal virksomhet.

Regnskapsrevisjonen kan inndeles i tre faser:

- a) planleggingsfasen,
- b) gjennomføringsfasen, og
- c) avslutningsfasen.

Vår revisjonsprosess kan illustreres slik:

Planleggingsfasen

Planleggingsfasen omfatter opparbeidelse av forståelse for virksomheten, herunder forespørsler til ledelsen om temaer som habilitet og nærstående parter, etikk og varsling, risikostyring og kontrollmiljø. Videre blir det utført analytiske kontrollhandlinger, samt observasjon og inspeksjon av dokumenter.

I planleggingsfasen vurderes de største regnskapspostene ut fra risiko- og vesentlighetsforhold. Her tar vi stilling til hvordan vi skal utføre revisjonen for å kunne bekrefte at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I planen inngår også hvordan den økonomiske internkontrollen skal gjennomgås og eventuelt testes.

Gjennomføringsfasen

I gjennomføringsfasen kartlegges og vurderes normalt internkontrollen først. Vi vil ved våre gjennomganger kartlegge og teste at internkontrollen fungerer, og bygge videre på de kontroller som er etablert. Omfanget av våre kontrollhandlinger vil i stor grad være avhengig av kvaliteten på den interne kontrollen, og dokumentasjon av disse. Det er viktig at kontrollene fungerer effektivt for at de skal kunne tillegges vekt som revisjonsbevis. Omfanget av nødvendige substanshandlinger (analytiske revisjonshandlinger og detaljkontroller) avhenger av konklusjonene etter testingen av rutiner og systemer.

Dersom vi finner det hensiktsmessig og effektivt, vil vi benytte oss av analyse for å få bekreftet at spesifikke poster i regnskapet ikke innehar risiko for vesentlig feil. I forkant av en slik analyse setter vi opp en forventning til analysen, og en grense for akseptabelt avvik. Dersom vår analyse avdekker avvik utover forventet avvik, vil vi rette forespørsler til ledelsen, samt utvide med ytterligere revisjonshandlinger.

Avslutningsfasen

I avslutningsfasen konkluderes det på resultat av utført arbeid, herunder hvorvidt det er utført tilstrekkelig revisjon. Vi retter forespørsel til ledelsen om hendelser etter balansedagen, kommunikasjon av avdekkede feil som ikke er korrigert, og dialog med administrasjonen om funn og mulige forbedringer.

Det foretas en avsluttende analyse, og vurdering av formelle forhold. Til slutt foretas en totalkonklusjon hvor vi konkluderer på årsregnskapet, årsberetning og god bokføringsskikk.

Utviklingen av revisjonsstandarder har de senere år gått i retning av mer omfattende og konkrete krav til revisjonen, som i tillegg til å bygge på en reell risikovurdering, også omfatter kommunikasjon med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll.

Revisjonen av kommunens årsregnskap vil som nevnt være rettet mot forhold som er vesentlige for brukerne av regnskapet. Med brukere tenker vi først og fremst på kommunens politikere og administrasjon, samt innbyggerne. Hertil kommer eksterne regnskapsbrukere som statlige myndigheter med flere.

4.7. Prioriterte områder

Vi gjennomfører årlig nødvendige kontroller for å kunne konkludere på om regnskapet inneholder vesentlige feil. I tillegg har vi notert oss følgende forhold som vi vil prioritere for avslutning av regnskapet for 2021:

- Kontroll med at det er etablert tilfredsstillende intern kontroll i tråd med kapittel 25 i kommuneloven. Vi vil foreta kartlegging og testing av økonomiske og administrative rutiner for utvalgte risikoområder og virksomheter, av vesentlig betydning for regnskapet, herunder rutiner rundt bruk av sist vedtatt gebyrregulativ og fakturering av vann og avløp.
- Kontroll av at disposisjoner er i tråd med budsjett og premisser for bruken av bevilgningene, og om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene. I dette arbeidet vil vi følge opp vår anbefaling fra 2020 om å utarbeide konkrete og objektive budsjettpremisses, og at eventuelle avvik fra premissene blir omtalt i kommunedirektørens årsberetning.
- Kontroll av at avslutningen av årsregnskapet og årsoppgjørdisposisjoner blir foretatt i tråd med ny regnskapsforskrift, herunder oppfølging av gamle selvkostfond og periodisering variabel lønn.
- Påse at årsberetningen tilfredsstiller krav i lov og forskrift.
- Rutiner knyttet til kontroll/avstemming av de terminvise momskompensasjons-oppgavene. Vi vil spesielt ha fokus på oppfølging av faktura i forhold til foreldelsesfrister, kompensasjon på tilrettelagte boliger.
- Ligningspapirer knyttet til kraftomsetning.
- Kommunens finansforvaltning, herunder minste lovlig avdrag på langsiktig gjeld.
- Eventuell øvrige områder som på grunn av spesifikke plikter eller sensitivitet krever særskilt oppfølging.

4.8. Rapportering

Vi er opptatt av å ha en god og konstruktiv dialog med kommunen. Gjennom året legges det opp til en løpende dialog og oppfølging med blant annet økonomiavdeling og regnskapsavdeling. Det vil være behov for å sikre kommunikasjon med den øverste ledelsen i kommunen om vesentlige forhold. I løpet av høsten vil det bli avholdt møte med rådmann i forbindelse med planlegging av revisjonen. Deretter vil det avholdes oppfølgingsmøter med ansatte i økonomiavdelingen.

Det fremgår av kommuneloven § 24-7 at revisor skal gi skriftlig melding om

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Slike meldinger skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren. Videre skal revisor årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Vi vil legge vekt på at revisjonsarbeidet blir utført med god kontakt til administrasjonen, og med skriftlig kommunikasjon der vi finner dette nødvendig. Dette kan gjelde forhold som ønskes avklart og/eller anbefalinger om forbedringer i rutiner.

I tillegg til de pliktige nummererte brevene, vil vi utarbeide to statusrapporteringer til kontrollutvalget for hvert revisjonsår. Vi vil i disse brevene redegjøre for hva som er utført og resultatene av arbeidet, opp mot den overordnede revisjonsstrategien. Disse brevene vil bli utarbeidet per 31.12 som viser resultatet av interimrevisjonen, samt per 15.04 etter gjennomført årsoppgjørsrevisjon.

I samsvar med revisjonsforskriften og gjeldende revisjonsstandarder vil vi avgi revisjonsberetning til årsregnskapet.

5. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Det fremgår av kommunelovens § 23-3 at forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Et sentralt formål med forvaltningsrevisjon er å bidra til videreutvikling i kommunen/fylkeskommunen. RSK 001 angir hva som er god kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon, og består av grunnleggende prinsipper og revisjonshandlinger i forvaltningsrevisjon. Vår gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon vil skje i henhold til RSK 001 og god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjon.

Vi vil også utføre eierskapskontroll i samsvar med de til enhver tid gjeldende krav til revisjon av kommuner, herunder Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), forskrift om kontrollutvalg og revisjon. NKRF har utarbeidet egen veileder for utførelse av eierskapskontroll.

Det fremgår av kommunelovens § 23-4 at eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Vi understreker at det er kontrollutvalget som beslutter hva som skal utføres av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Som kommunens revisor forholder oss til kontrollutvalgets bestillinger som normalt vil være basert på vedtatte planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll samt løpende risiko- og vesentlighetsvurderinger.

For hvert prosjekt vil det fra oss bli utarbeidet en skriftlig prosjektplan hvor det redegjøres for prosjektets problemstillinger, revisjonskriterier, metodebruk og eventuelle avgrensinger/presiseringer. Videre vil prosjektplanen omfatte antatt ressursbruk, samt planlagt tidsrom for rapportering. Ser vi behov for å endre prosjektets problemstilling(er) eller annet underveis i prosjektet i en slik grad at det har vesentlig betydning for bestillingen, vil vi avklare dette i samråd med kontrollutvalget.

Kommunedirektøren vil bli orientert om det enkelte prosjekt i form av et oppstartsbrev med informasjon om blant annet selve prosjektet, anmodning om oppnevning av kontaktperson hos kommunen og hvem som vil gjennomføre dette fra vår side. Vi vektlegger god dialog med administrasjonen ved gjennomføringen av en forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll. Ved utførelse av forvaltningsrevisjon vil utkast til rapport oversendes kommunedirektøren, og kommunedirektørens uttalelse vedlegges rapporten, i tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 14, første ledd. Ved utførelse av eierskapskontroll vil utkast til rapport oversendes til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eierfunksjon, § 14, tredje ledd.

5.1. Prosjekter 2021

Revisjonen har i 2021 gjennomført forvaltningsrevisjon innenfor reguleringsplaner og byggesak.

For tiden er det ikke andre forvaltningsrevisjoner i arbeid.

6. Andre oppgaver

I tillegg til revisjon og de attestasjonsoppgavene som er omtalt ovenfor, utfører vi også andre oppgaver for kommunen som er forenlige med vår oppgave som kommunens revisor. Vi nevner her forskriftsbestemte uttalelser fra uavhengig instans i tilknytning til kommunens finansforvaltning.

For øvrig vil både kontrollutvalget og administrasjonen kunne be oss å undersøke nærmere angitte forhold og problemstillinger som ikke går inn under bestemmelsene om revisjon.

For 2021 har vi til nå ikke utført andre oppgaver som det hadde vært naturlig å rapportere på under dette punkt.

7. Revisjonsteam

Revisjonsteamet har samlet sett solid kompetanse og bred erfaring fra revisjon i både privat og kommunal sektor. Videre har vi medarbeidere med spesialkompetanse knyttet til bl.a. skatt og avgift som det kan være aktuelt å benytte i forbindelse med veiledningsspørsmål e.l. Dersom det skulle oppstå behov for ytterligere spesialkompetanse, vil dette bli vurdert særskilt.

Revisjonsteamet vil for 2021 bestå av:

Ansvarlig revisor:

Viken kommunerevisjon IKS

Regnskapsrevisjon:

Oppdragsansvarlig: Marianne Berg Elverum

Teamleder: Brynhild Børtnes

Revisor: Håkon Auke

Det kan bli aktuelt å gjøre endringer i revisjonssammensetningen på et senere tidspunkt.

Forvaltningsrevisjon:

Det vil bli utpekt en oppdragsansvarlig revisor for hvert forvaltningsrevisjonsprosjekt. Oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer i VKR er Torkild Halvorsen, Ann Heidi Jebsen, Frode Hegstad Christoffersen og Gisle Skaaden.

Øvrige forvaltningsrevisorer er Gjermund Røren, Hanne Ingeborg Tømte, Even Tveter, Inger Lise Nilsen og Maria Ekman.

8. Ressurser

Det vises til brev til kontrollutvalget med anslag på revisjonshonorar for kalenderåret 2021./2022. Anslaget er fordelt på henholdsvis regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre oppgaver. Det fremgår av brevet litt nærmere informasjon om honorarets sammensetning og hva som inngår i de ulike tjenestene.

Kontrollutvalget vedtok i budsjettsaken en reduksjon av honoraret på 20 000,-, og et totalt budsjett til revisjon på 570 000,-.

Kontrollutvalget vil løpende bli orientert om medgåtte timer i forhold til anslått revisjonshonorar. Revisjonshonoraret blir avregnet pr 31.12. i forhold til medgått tid.

Vi understreker at honoraret er basert på anslag og at det senere kan bli nødvendig å justere dette, og da spesielt fordelingen på de ulike tjenestene. Dette må eventuelt skje i samråd med kontrollutvalget.

9. Oppdrag tilknyttet kommunen

I tilknytning til vårt oppdrag som revisor for kommunens hovedregnskap, har vi også følgende oppdrag som det avgis revisjonsberetning(er) til:

- Nes sokn
- Holtegårdsbråtens legat til syke og trengende i Nes
- Legat for økonomisk vanskeligstilte i Nes kommune
- Per Børtnes fond til utdanning i Nes kommune

Drammen, 01.11.2021

Viken kommunerevisjon IKS

Torkild Halvorsen (sign)

Konstituert daglig leder

Vi kan kommuner

Viken kommunerevisjon IKS

Org.nr.: 985 731 098 MVA

post@vkrevisjon.no | vkrevisjon.no

Hovedkontor - Drammen

Postadresse: Postboks 4197, 3005 Drammen

Besøksadresse: Øvre Eiker vei 14, 3048 Drammen

Avdelingskontor - Hønefoss

Postadresse: Postboks 123, Sentrum, 3502 Hønefoss

Besøksadresse: Osloveien 1, 3511 Hønefoss

Avdelingskontor - Ski

Postadresse: Postboks 173, 1401 Ski

Besøksadresse: Parkaksen 7, 1400 Ski

Avdelingskontor - Hallingdal

Besøksadresse: Alfarvegen 117, 3540 Nesbyen